

Ilse De Volder over het LOP

‘Samen inzetten op diversiteit en optimale leeransen voor elk kind’

In een gezellige broodjesbar achter de Zoo van Antwerpen ontmoet ik Ilse De Volder, voorzitter van het Lokaal Overlegplatform (LOP) Basisonderwijs Antwerpen. Ilse startte als logopediste in gewoon en buitengewoon onderwijs. Vanuit het perspectief van levenslang leren behaalde ze als werkstudent een master in de opleidings- en onderwijswetenschappen en doctoreerde vervolgens in de onderwijskunde. Ze stelde mee de ontwikkelingsdoelen en eindtermen op voor buitengewoon onderwijs. Daarna verpopte ze tot inspecteur en na haar pensionering vorig jaar wilde ze graag haar engagement voor onderwijs verder vorm geven. Het LOP-voorzitterschap in Antwerpen blijkt dan ook een kolfje naar haar hand.

Wat is het LOP en wat doet het?

Zoals de naam het zelf zegt is het een Lokaal Overleg Platform dat zich engageert om de gelijke onderwijskansen in een bepaalde regio te bewaken. In het LOP zit een vertegenwoordiging van al wie bij onderwijs betrokken is: directies, schoolbesturen, CLB's, onderwijsvakbonden, ... Maar er zetelen ook zogenaamde niet-onderwijs partners. In Antwerpen opteerden deze partners voor een naam die de lading beter dekt namelijk: 'partners in onderwijs' of POND. Dat zijn onder meer de ouderverenigingen, verenigingen van kansarmen of mensen in armoede, onthaalbu-

reaus voor de instroom van vluchtelingen, en ook het gemeentebestuur. De inbreng van de POND is heel belangrijk, zeker als het gaat over dingen als de schoolfactuur of de problematiek van anderstalige nieuwkomers. Maar ook over de taal die we gebruiken in onze communicatie: is deze voldoende afgestemd op mensen met wie je contact neemt? Als je echt wil inzetten op diversiteit en gelijke onderwijskansen horen zij er bij. Binnen elk van de 70 LOP-gebieden proberen de LOP's er via het inschrijvingsbeleid voor te zorgen dat in de scholen de diversiteit goed zit en elk kind optimale leeransen krijgt. Het LOP

‘De voorbije periode is erg zwaar geweest voor leraren. Die verhalen vanop de klasvloer hebben we nodig in het LOP.’

Ilse De Volder, voorzitter van het LOP Basisonderwijs Antwerpen

TEKST
Christof De Mol

FOTO'S
Katrien Magnus

➤ verzamelt data over het aantal kinderen in kansarmoede of het aantal anderstalige kinderen per school en stippelt een inschrijvingsbeleid uit. We willen niet elke school gelijk maken, maar zoeken naar een goeie sociale mix. We streven er ook naar dat elk kind maximaal twintig minuten onderweg is.

In LOP-Antwerpen zijn met het gewoon en buitengewoon onderwijs samen, goed driehonderd scholen vertegenwoordigd. Het engagement is vooral erg boeiend door de interessante samenwerking, de open dialoog, het delen van expertise tussen de verschillende geledingen. Er wordt ook heel sterk vanuit het kind gedacht.

Zijn er genoeg instrumenten als LOP om segregatie tegen te gaan?

Toch wel. In Antwerpen hebben we bijvoorbeeld een goed draaiend centraal aanmeldingssysteem, dankzij investeringen van de stad en de overheid. Via duidelijke criteria willen we een goede mix verzekeren, na inspraak van alle partners. Dat is ook echt nodig om de sociale cohesie in een stad als Antwerpen waar te maken. Meer dan 150 nationaliteiten leven er samen. De kansarmoede is er ook vrij hoog.

‘Het Oekraïne-verhaal houdt ons erg bezig. Hoe kunnen we kwalitatief goed onderwijs geven aan kinderen die trauma’s te verwerken hebben?’

Ilse De Volder, voorzitter van het LOP Basisonderwijs Antwerpen

Elk LOP werkt anders, afhankelijk van de lokale situatie. In Antwerpen kregen we door de enorme capaciteitsproblemen die er aanvankelijk waren echt een coördinerende opdracht, om ervoor te zorgen dat elk kind zijn recht op onderwijs in de nabijheid van zijn thuis kon laten gelden. Vanuit de omgevingsanalyse zagen we waar er scholen nodig waren en hebben zowel stad als koepels scholen opgericht. Data-analyse is daarin erg belangrijk. Zo’n constructieve samenwerking zorgt dat de som meer is dan de optelling van de delen.

Antwerpen kampt ook al langer met een capaciteitstekort.

Klopt. Ook dit jaar zullen waarschijnlijk meer dan 300 kinderen geen plaats vinden in de school van hun eerste keuze. Dankzij de data die we verzamelen, zien we snel in welke wijken en stadsdelen de problemen zitten. Dan is het onze taak om koepels en onderwijsverstrekkers aan te spreken met concrete vragen: hoe kan je extra capaciteit creëren en wat heb je daarvoor nodig? Daarna gaan we in dialoog met het kabinet van de schepen of met de minister om financiële oplossingen en locaties te zoeken. Dat doen we in een aparte werkgroep. Het is een enorme uitdaging maar gelukkig wordt er over de geledingen heen zeer goed samengewerkt.

We zien jaar na jaar ook de nood aan buitengewoon onderwijs stijgen. Als LOP gaan we dan op zoek naar oplossingen en doen we voorstellen op korte en lange termijn. Dat kan op het beleidsniveau gebeuren, maar even goed door direct contact met scholen en zelfs met ouders. Het is echt boeiend en zinvol werk!

Wat zal er veranderen met het nieuwe inschrijvingsdecreet?

In elk geval valt de dubbele contingentering weg, ook voor het basisonderwijs. Maar een goede sociale mix zit in ons systeem ingebakken. Dat willen we ook in de toekomst behouden zonder het systeem nodeloos complex te maken. Men kan nu lokaal beslissen om 20% van de plaatsen voor te behouden voor ‘ondervertegenwoordigde groepen’. Hoe we dat gaan definiëren wordt binnenkort beslist.

Er komt ook een centrale tijdslijn voor de aanmeldingen. In Antwerpen hebben we onze eigen tijdslijn opgesteld. We zorgen ervoor dat die haal-

baar is voor het team achter de website van www.meldjeaan.be. Iedereen in Vlaanderen zal voortaan op hetzelfde moment moeten inschrijven, om dubbele inschrijvingen onmogelijk te maken en de administratieve rompslomp op scholen te beperken. We hebben ook een dysfunctiecommissie om klachten van ouders te bekijken. Er gebeuren wel eens fouten bij inschrijvingen, adressen die fout worden ingegeven. Elk LOP zal nu zo’n commissie moeten installeren.

Er vallen voor de LOP’s ook wat regels weg. Zo zullen de POND geen stemrecht meer hebben in de Algemene Vergadering van het LOP. Toch willen wij die partners altijd blijven raadplegen. Ons LOP werkt goed, maar dat heeft wel wat tijd gevraagd. Daarom willen we de werking nu ook niet halsoverkop weer wijzigen.

Wat is de rol van vakbondsvertegenwoordigers in het LOP?

Zij moeten de stem van de leraar verduidelijken. Veel leraren óverleven vandaag. Er komt ook veel op hen af. De druk in grote steden ligt hoog. De voorbije periode is erg zwaar geweest. Die verhalen vanop de klasvloer hebben we nodig in het LOP.

Maar we organiseren bijvoorbeeld ook studiedagen, zoals rond kansarmoede, waarbij aangegeven wordt waar leraren op kunnen letten, of hoe je als school kan omgaan met anderstalige nieuwkomers of rond talenbeleid. Er is een inbreng vanuit alle partners. Ook hierin kunnen de vakbondsvertegenwoordigers een rol spelen. We hebben hen echt nodig.

Wat zijn jullie grootste uitdagingen vandaag?

22% van de kinderen in Antwerpen stroomt momenteel uit zonder diploma. Dat is hallucinant. Daarom is het project A’REA UP gestart, gestuurd door de schepen van onderwijs. Alle partners zijn betrokken, van kinderopvang tot secundair onderwijs. Samenwerking is heel cruciaal. Als LOP hebben we daar een rol te spelen.

Verder moet de capaciteit omhoog in basisonderwijs en buitengewoon basisonderwijs, en dat vooral in de randstad. Een goede organisatie van het leerlingenvervoer is daarbij een echte uitdaging. Dat proberen we aan te pakken via ons initiatief ‘Raket’, waar we scholen samenbrengen

in de regio Antwerpen-Schilde-Brasschaat-Schoten.

Maar ook het Oekraïne-verhaal houdt ons erg bezig. Hoe kunnen we kwalitatief goed onderwijs geven aan kinderen die trauma’s te verwerken hebben? Geregeld hebben we overleg met het kabinet van de onderwijsschepen. We merken dat de bereidheid om kinderen uit Oekraïne op te nemen in de scholen algemeen groter is dan bij eerdere vluchtelingenstromen. De herkenning van de culturele aspecten is groter en de oorlog komt dichterbij. De actieve Oekraïense diaspora in België heeft daar zeker ook een invloed op.

Het LOP ging aanvankelijk de coördinatie van de Oekraïense schoolkinderen opnemen, maar er komen verschillende golven van vluchtelingen op ons af. De opdracht wordt te groot voor ons. In Antwerpen zal Atlas daarom die coördinatie op zich nemen. Zij zijn verantwoordelijk voor alles wat met inburgering te maken heeft. Op dit moment (begin april) hebben we 340 Oekraïense leerlingen in onderwijs, waarvan 22 in secundair. We merken dus een relatief grotere impact op het lager en kleuteronderwijs. Men voorziet echter nog een stijging op redelijk korte termijn naar 900, tot 6000 leerlingen in september als de situatie in Oekraïne aanhoudt. Deze cijfers zijn voor Antwerpen alleen.

Genoeg leraren vinden zal de uitdaging zijn. We zullen realistisch moeten zijn: zij zullen niet allemaal een lerarendiploma hebben en extra ondersteuning zal dus nodig zijn. Ik zie heel wat kansen om mensen te laten instromen in onderwijs. Er zijn nog veel natuurtalenten die in de privé werken, of mensen die het ooit wilden doen, maar nooit de kans gegrepen hebben. Co-teaching, peer-teaching, ... we zullen oplossingen moeten zoeken. Ook tussen de gevluchte mensen zullen wellicht een aantal leraren zitten met een in Oekraïne erkend diploma, dat moeten we zeker ook meenemen.

Atlas wijst ons wel op onze verantwoordelijkheid om ook de wachtlijst van kinderen uit andere taalgebieden niet uit het oog te verliezen. Het kan niet dat zij nog langer moeten wachten omdat Oekraïense kinderen plots wel voorrang zouden krijgen. Het moet een breder verhaal zijn, voor alle leerlingen en leraren die gevlucht zijn.

Zin om je in te zetten voor een LOP in jouw regio?

In verschillende LOP’s is er een zitje vrij voor een lid of militant die in het LOP een oogje in het zeil wil houden namens het COV. Je engagement? Minimaal een tot twee keer per jaar een algemene vergadering bijwonen. Op termijn kan je meer engagement opnemen in het LOP indien gewenst. Je houdt er de personeelsaspecten van beslissingen in het oog, en je mag zeker samen met de andere niet-onderwijs partners (in Antwerpen POND) punten voorstellen om in de diepte uit te werken, rond kansarmoede, diversiteit, ... of wat rond gelijke onderwijskansen jouw stokpaardje is.

Uiteraard ondersteunen we jou daarin: samen met COC (Christelijke Onderwijscentrale) organiseren we voor onze LOP-vertegenwoordigers twee tot drie korte infosessies per jaar om jou up-to-date te houden rond alle LOP-thematiek.

Interesse?

Mail naar cov.basis@acv-csc.be.